

VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður ses.

Ársreikningur 2023

Efnisyfirlit**bls.**

Skýrsla stjórnar og forstjóra	2
Áritun óháðs endurskoðanda	5
Rekstrarreikningur	7
Efnahagsreikningur	8
Sjóðstreymi	9
Skýringar	10

VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður ses.
Kennitala 440608-0510
Borgartúni 18, 105 Reykjavík

Skýrsla stjórnar og forstjóra

Meginstarfsemi sjóðsins

Hlutverk VIRK er að efla starfsgetu einstaklinga með heilsubrest sem stefna að aukinni þátttöku á vinnumarkaði. VIRK var stofnað á árinu 2008 og hefur frá hausti 2009 veitt markvissa þjónustu um allt land. VIRK hefur á undanförmum 16 árum stöðugt verið að þróa þjónustu sína í takt við reynslu, árangur og rannsóknir hérlendis og erlendis. Markmiðið er ávallt að bjóða upp á faglega þjónustu af bestu gæðum sem skilar árangri fyrir bæði einstaklinga og samfélag.

Starfsemin á árinu

Samkvæmt rekstrarreikningi var afkoma VIRK fyrir fjármagnsliði jákvæð um 732,6 millj.kr. á árinu. Að öðru leyti vísast til ársreikningsins varðandi fjárhagsstöðu sjóðsins og rekstur hans á liðnu ári.

Afkoma VIRK á árinu 2023 var jákvæð umfram áætlanir ársins. Helstu skýringar á því eru þær að tekjur hækkuðu umfram áætlun og útgjöld vegna þyngri starfsendurhæfingarúrræða hafa dregist saman undanfarin ár m.a. tilkomu geðheilsuteyma heilsugæslunnar og annarra breytinga í umhverfi VIRK. Einnig hefur vinna við straumlínulögun vinnuferla og skýrari viðmið um úrræðakaup leitt til hagræðingar í útgjöldum hjá VIRK.

Það er eðlilegt að afkoma VIRK sveiflist nokkuð milli ára, þannig var afkoman neikvæð í Covid en hefur verið jákvæð undanfarin tvö ár. Breytingar í umhverfi VIRK geta einnig haft mikil áhrif á afkomuna í báðar áttir. Nú standa fyrir dyrum miklar breytingar á örorkulífeyriskerfinu þar sem m.a. á að leggja meiri áherslu á starfsendurhæfingu auk þess að taka upp nýtt mat á starfsgetu og vinnufærni. Þessar breytingar munu án efa hafa mikil áhrif á VIRK og geta kallað á aukna þjónustu í framtíðinni.

Meðalfjöldi stöðugilda hjá sjóðnum voru 70,2 á árinu 2023 og launagreiðslur sjóðsins námu 837 millj.kr. á árinu. Stöðugildin á fyrra ári voru 57,4 og launagreiðslur námu 628 millj.kr. á árinu 2022. Aðalástæða mikillar fjölgunar á stöðugildum milli ára hjá VIRK er breyting á ráðningarformi ráðgjafa. Þeir voru áður starfsmenn stéttarféлага með samning við VIRK en eru nú í meira mæli starfsmenn VIRK. Gerð er grein fyrir þessu hér aftar í skýrslu stjórnar og forstjóra. Til viðbótar við þetta var einnig tekin sú ákvörðun hjá VIRK að fjölga fagfólki (ráðgjöfum, atvinnulífstenglum og sérfræðingum) á árinu 2023 til að stytta bið einstaklinga eftir þjónustu en biðlistar eftir þjónustu voru teknir að lengjast talsvert í lok árs 2022. Gert var ráð fyrir þessari breytingu í fjárhagsáætlun vegna ársins 2023.

Kynjaskipting starfsmanna VIRK í lok árs 2023 var 14,3% karlar og 85,7% konur. Kynjaskipting starfsmanna sem sinntu stjórnunarstöðum í árslok 2023 var 16,7% karlar og 83,3% konur.

Á árinu 2023 hefur verið lögð áhersla á að þróa áfram þjónustu við einstaklinga með skerta starfsgetu vegna heilsubrests. Einnig hefur verið lögð áhersla á ýmis þróunar- og rannsóknarverkefni tengd bæði forvörnum, starfsendurhæfingu og atvinnutengingu. Auk þessa hefur verið lögð mikil áhersla á þróun gæðamála, samræmda notkun á ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health) flokkunarkerfinu í allri þjónustu hjá VIRK. Markmiðið er að tryggja gæði, heildarsýn og árangur.

Á árinu 2023 komu 2.303 nýir einstaklingar í þjónustu VIRK. Heildarfjöldi einstaklinga í þjónustu í lok árs 2023 var 2.493. Áfram leitar til VIRK mikill fjöldi einstaklinga sem hafa verið lengi frá vinnumarkaði og glímir við flókinn og erfiðan vanda. Ársrit VIRK er gefið út á hverju ári í tengslum við ársfund og í því er að finna mjög mikið efni um starfsemi VIRK.

Ávinningur starfsins

Ávinningur starfs VIRK verður ekki mældur með útgjöldum eða tekjum sjóðsins. Ávinningurinn felst í því að einstaklingar ná að verða virkir þátttakendur í atvinnulífinu og ná þannig auknum tekjum og lífsgæðum. Ávinningurinn kemur einnig fram í sparnaði hjá launagreiðendum, lífeyrissjóðum og ríki. VIRK hefur unnið að því að þróa marga og mismunandi árangursmælikvarða á starfið og í ársriti VIRK er að finna upplýsingar um hluta þessara mælinga. Þar kemur m.a. fram að um 86% af þeim einstaklingum sem luku þjónustu á árinu 2023 voru í vinnu, atvinnuleit eða í námi við útskrift og samkvæmt nýgerðri þjónustukönnun sem Gallup framkvæmdi fyrir VIRK á árinu 2023 kemur fram að 82% einstaklinga telja að þjónusta og úrræði á vegum VIRK hafi aukið þeirra starfsgetu.

Talnakönnun hf. hefur lagt tryggingastærðfræðilegt mat á ávinning VIRK út frá tilteknum forsendum undanfarin 8 ár og niðurstaðan fyrir árið 2023 er 19,4 milljarða króna ávinningur. Hér er um að ræða reiknaða tölu út frá tilteknum hóflegum forsendum. Skýrslur Talnakönnunar er að finna á vefsíðu VIRK www.virk.is.

Skýrsla stjórnar og forstjóra frh.

Húsnæði og varasjóður

VIRK keypti húseignina Borgartún 18 í lok árs 2020 og flutti starfsemi sína þangað í apríl 2021. VIRK notar stærstan hluta húsnæðisins fyrir starfsemi sína en leigir út hluta af efstu hæðinni.

Varasjóður VIRK í lok árs var jákvæður um 5.111 millj.kr. en var 4.203 millj.kr. í byrjun árs. Varasjóður VIRK hefur þannig hækkað um 908 millj.kr. á árinu 2023.

Það er ekki hlutverk eða markmið VIRK að safna fjármunum í sjóði. VIRK er hins vegar ekki með ríkisábyrgð og því þarf að vera til staðar varasjóður til að geta staðið við þá samninga og þær skuldbindingar sem VIRK hefur samkvæmt lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða. Ráðgjafafyrirtækið Talmakönnun hefur metið þörf á stærð varasjóðs miðað við starfsemina og niðurstaðan er sú að nauðsynlegur lágmarkssjóður sé 3.297 millj.kr. króna. Þetta er sjóður sem samkvæmt tölfræðilegum aðferðum er með 50% öryggi (þ.e. helmingslíkur eru á að kostnaðurinn verði meiri). Sé hins vegar miðað við 97,5% öryggi eins og oft er gert í tryggingafélögum fæst að sjóðurinn þyrfti að vera 5.337 millj.kr. Raunverulegur sjóður er 5.111 millj.kr. sem svarar til 96,2% öryggis. Það er mat stjórnar VIRK að varasjóður VIRK tryggi í dag það öryggi sem þarf að vera til staðar í rekstri VIRK og ekki sé þörf á frekari söfnun í varasjóð.

Það er hins vegar mikilvægt að fylgjast með áhrifum væntanlegra lagabreytinga á örorkulífeyriskerfinu á starfsemi VIRK á næstu árum til að unnt sé að meta fjárför til framtíðar.

Framtíðaráform

Hausti 2019 var farið í stefnumótunarvinnu hjá VIRK með aðkomu mjög margra aðila bæði innan og utan VIRK. Skerpt var á hlutverki VIRK í ljósi þeirrar þróunar sem orðið hefur undanfarin ár og mótuð var framtíðarsýn og stefna til ársins 2025. Unnið hefur verið markvisst á árinu 2023 að þeim verkefnum sem skilgreind hafa verið í kjölfar þessarar stefnumótunarvinnu.

Framtíðarsýn VIRK til ársins 2025 er eftirfarandi:

VIRK skilar samfélagslegum ávinningi með árangursríkri og markvissri starfsendurhæfingu sem mætir þörfum einstaklinga og atvinnulífs

- Þjónustan er straumlínulöguð og þrepaskipt út frá vanda einstaklinga
- Skilvirkt og öflugt samstarf er við fagaðila, vinnustaði, stéttarfélög, lífeyrissjóði og stofnanir um allt land
- Almenn vitneskja er um ávinning af starfi VIRK og rétt einstaklinga til þjónustu hjá VIRK
- Atvinnutenging VIRK stuðlar að auknum tækifærum á vinnumarkaði fyrir einstaklinga með heilsuþrest
- Forvarnarverkefni VIRK stuðlar að heilsusamlegu starfsumhverfi og eykur þannig þátttöku einstaklinga á vinnumarkaði
- VIRK er fyrirmyndar vinnustaður þar sem lögð er áhersla á vellíðan og árangur starfsmanna

Markvisst hefur verið unnið í samræmi við starfsáætlun sem mótuð var í framhaldi af stefnumótunarvinnunni og er mörgum verkefnum nú þegar lokið. Fyrirhugað er að fara aftur af stað í stefnumótunarvinnu hjá VIRK næsta haust.

Starfsemi VIRK mun halda áfram að þróast og eflast á næstu árum. Starfsendurhæfing er tiltölulega ný faggrein sem er í stöðugri þróun um allan heim og sífellt bætist við ný þekking og reynsla sem taka þarf mið af við þróun þjónustunnar hjá VIRK. Einstaklingar sem þurfa á starfsendurhæfingu að halda eru undantekningarlítið að glíma við flókinn vanda og aðstæður sem kalla á það að mismunandi fagstéttir vinni saman að því að veita þjónustu og finna lausnir auk þess sem nauðsynlegt er að ólíkar stofnanir velferðarkerfisins vinni saman út frá þeim fjölbreyttu þörfum sem einstaklingar hafa. Þetta er m.a. eitt af markmiðum þeirra breytinga sem fyrirhugaðar eru samkvæmt hugmyndum félags- og vinnumarkaðsráðherra um nýtt örorkulífeyriskerfi.

Breytingar er varða ráðningarform ráðgjafa VIRK

Í upphafi voru flestir ráðgjafar VIRK starfsmenn stéttarfélaganna víða um land en störfuðu samkvæmt samningi milli VIRK og viðkomandi stéttarfélaganna þar sem VIRK hefur alla umsjón með starfi þeirra og fjármagnar laun þeirra og starfsaðstöðu. Sú ákvörðun hefur verið tekin í stjórn VIRK að breyta þessu fyrirkomulagi til framtíðar þannig að ráðgjafar séu starfsmenn VIRK en hafi starfsaðstöðu á skrifstofum stéttarfélaganna um allt land í samstarfi við þau félög. Þjónustuþegar VIRK finna því alla jafna ekki fyrir þessari breytingu. Unnið hefur verið markvisst að þessum breytingum á undanförnum tveimur árum og hefur hún gefið mjög góða raun og auðveldað alla stjórnun og upplýsingagjöf. Þessi breyting kemur m.a. fram í ársreikningum þar sem þjónusta og aðstöðugjald vegna ráðgjafa dregst saman en launakostnaður og tengd gjöld hjá VIRK hækka.

Ráðstöfun afkomu ársins

Stjórnin vísar til eiginfjárfirlits vegna ráðstöfunar á afkomu ársins.

Skýrsla stjórnar og forstjóra frh.

Stjórn VIRK

Stjórn VIRK skipa 4 karlar og 10 konur, kynjahlutfallið er því 29% karlar og 71% konur. Innan stjórnar hefur verið skipuð sérstök framkvæmdastjórn samkvæmt skipulagsskrá sem í sitja sex aðilar úr stjórn. Framkvæmdastjórn skipa 2 karlar og 4 konur, kynjahlutfallið er því 33% karlar og 67% konur.

Stjórn VIRK – Starfsendurhæfingarsjóðs ses. og forstjóri staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2023 með undirritun sinni.

Reykjavík, 4. apríl 2024

Stjórn:

Forstjóri

Lilja K. Sæmundsdóttir, formaður

Vigdís Jónsdóttir

Heiðrún Björk Gísladóttir, varaformaður

Georg Páll Skúlason

Guðmundur Heiðar Guðmundsson

Halldóra Friðjónsdóttir

Hjördís Þóra Sigurþórsdóttir

Kolbrún Halldórsdóttir

Margrét Sigurðardóttir

Marta Ólöf Jónsdóttir

Páll Ásgeir Guðmundsson

Ragnar Þór Ingólfsson

Sólveig B. Gunnarsdóttir

Unnur Sverrisdóttir

Þórey S. Þórðardóttir

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar VIRK - Starfsendurhæfingarsjóðs ses.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning VIRK - Starfsendurhæfingarsjóðs ses. fyrir árið 2023, að undanskilinni skýrslu stjórnar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sjóðsins á árinu 2023, efnahag hans 31. desember 2023 og breytingu á handbæru fé á árinu 2023, í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur.

Ársreikningurinn innifelur

- Skýrslu stjórnar og forstjóra
  - Rekstrarreikning 2023
  - Efnahagsreikning 31. desember 2023
  - Sjóðstreymi ársins 2023
  - Skýringar, sem innifela mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.
- Skýrsla stjórnar er undanskilin endurskoðun, sbr. kafla um aðrar upplýsingar.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda.

Óhæði

Við erum óháð sjóðnum samkvæmt ákvæðum laga um endurskoðendur og endurskoðun og siðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins. Við uppfyllum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði siðareglna.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar, þ.m.t. skýrsla stjórnar

Stjórn og forstjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru skýrsla stjórnar og forstjóra sem lá fyrir við áritun okkar. Aðrar upplýsingar eru jafnframt ársrit sjóðsins sem lá ekki fyrir við áritun okkar.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins ber okkur að yfirfara aðrar upplýsingar, þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær eru í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða skilning sem við höfum aflað við endurskoðunina eða ef svo virðist að verulegar rangfærslur séu í þeim. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Við höfum ekki greint atriði sem ber að greina sérstaklega frá.

Hvað varðar skýrslu stjórnar og forstjóra höfum við, í samræmi við ákvæði 104. gr. laga um ársreikninga nr. 3/2006, yfirfarið að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra anmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórnendum sjóðsins að meta hæfi hans til áframhaldandi starfsemi. Stjórnendum ber að semja ársreikning sjóðsins á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema stjórnendur ætli að leysa sjóðinn upp eða hætta rekstri hans, eða hafi ekki raunhæft val um annað en að hætta starfsemi sjóðsins. Stjórnendum sjóðsins ber að setja fram viðeigandi skýringar varðandi hæfi hans til áframhaldandi starfsemi ef við á og hvers vegna stjórnendur beita forsendunni um áframhaldandi starfsemi við gerð og framsetningu ársreikningsins.

Stjórn skal hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Áritun óháðs endurskoðanda (framhald)

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með álit okkar. Nægjanleg vissu er mikil vissu en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á ársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir álit okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu ársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.

Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.

Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra séu raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi sjóðsins eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi hans. Ef við teljum að veruleg óvissa ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í ársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausum álitum. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að sjóðurinn verði ekki lengur rekstrarhæfur.

Metum framsetningu, gerð og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirliggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álit okkar.

Við upplýsum stjórn meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka í innra eftirliti ef við á.

Reykjavík, 4. apríl 2024

PricewaterhouseCoopers ehf.

Bryndís Björk Guðjónsdóttir
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur 2023

	Skýringar	2023	2022
Rekstrartekjur			
Iðgjöld		3.685.473.869	3.275.139.062
Framlag ríkisins		1.077.999.996	848.499.996
Aðrar tekjur		30.567.788	32.020.451
	3	<u>4.794.041.653</u>	<u>4.155.659.509</u>
Starfsendurhæfing			
Útgjöld vegna starfsendurhæfingar	5	<u>3.537.794.787</u>	<u>3.245.180.979</u>
		3.537.794.787	3.245.180.979
Rekstrarkostnaður			
Laun og tengd gjöld vegna skrifstofu	4	231.909.449	215.736.763
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	6	256.713.093	206.529.533
Heildarúttekt á VIRK		22.382	45.386.480
Afskriftir	8	35.001.532	33.990.767
		<u>523.646.456</u>	<u>501.643.543</u>
Afkoma fyrir fjármagnsliði		732.600.410	408.834.987
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld			
Fjármunatekjur		226.573.818	(136.117.073)
Fjármagnsgjöld		(224.303)	(211.274)
Fjármagnstekjuskattur		(31.313.767)	(39.450.110)
	7	<u>195.035.748</u>	<u>(175.778.457)</u>
Afkoma ársins		<u><u>927.636.158</u></u>	<u><u>233.056.530</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2023

Eignir	Skýringar	2023	2022
Varanlegir rekstrarfjármunir:			
Fasteign og búnaður	8	1.341.563.949	1.322.080.010
Fjárfestingar:			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum		894.495.922	707.083.887
Skuldabréf og skuldabréfasjóðir		3.619.700.654	3.171.592.220
Innlánsreikningur		459.057.715	38.026.474
	9	<u>4.973.254.291</u>	<u>3.916.702.581</u>
Aðrar eignir:			
Óinnheimt iðgjöld og aðrar kröfur	10	421.054.843	387.938.058
Handbært fé	11	148.495.555	290.714.364
		<u>569.550.398</u>	<u>678.652.422</u>
Eignir samtals		<u><u>6.884.368.638</u></u>	<u><u>5.917.435.013</u></u>
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Stofnfé		1.500.000	1.500.000
Annað eigið fé		1.341.563.949	1.322.080.010
Varasjóður		5.111.473.786	4.203.321.567
	12	<u>6.454.537.735</u>	<u>5.526.901.577</u>
Skuldir			
Ýmsar skammtímaskuldir	13	429.830.903	390.533.436
		<u>429.830.903</u>	<u>390.533.436</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u><u>6.884.368.638</u></u>	<u><u>5.917.435.013</u></u>
Aðrar upplýsingar	14 - 17		

Sjóðstreymi ársins 2023

	Skýringar	2023	2022
Rekstrarhreyfingar			
Hreint veltufé frá rekstri:			
Afkoma ársins		927.636.158	233.056.530
Afskriftir fastafjármuna	8	35.001.532	33.990.767
Hreinar (fjármunatekjur) / fjármagnsgjöld	7	(195.035.748)	175.778.457
		<u>767.601.942</u>	<u>442.825.754</u>
Lækkun (lækkun) rekstartengdra eigna:			
Skammtímakröfur		(33.116.785)	(10.346.305)
Hækkun (lækkun) rekstartengdra skulda:			
Skammtímaskuldir		<u>39.297.467</u>	<u>90.492.224</u>
		<u>6.180.682</u>	<u>80.145.919</u>
Greiddir vextir og þjónustugjöld			
		(224.303)	(211.274)
Innborgaðar fjármunatekjur af handbæru fé og kröfum			
		47.643.448	14.574.399
Greiddur fjármagnstekjuskattur af vaxtatekjum af handbæru fé			
		(10.444.344)	(2.909.440)
Handbært fé frá rekstri		<u>810.757.425</u>	<u>534.425.358</u>
Fjárfestingahreyfingar			
Innlausn (viðbót) fjármuna í eignastýringu			
		(898.490.763)	(399.922.875)
Fjárfesting í fasteign			
		<u>(54.485.471)</u>	<u>0</u>
		<u>(952.976.234)</u>	<u>(399.922.875)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		(142.218.809)	134.502.483
Handbært fé í byrjun árs			
		<u>290.714.364</u>	<u>156.211.881</u>
Handbært fé í árslok		<u><u>148.495.555</u></u>	<u><u>290.714.364</u></u>

Aðrar upplýsingar

14 - 17

Skýringar

1. Almennar upplýsingar

Hlutverk VIRK er að efla starfsgetu einstaklinga með heilsubrest sem stefna að aukinni þátttöku á vinnumarkaði.

VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður ses. er með heimilisfesti á Íslandi. Skráð aðsetur sjóðsins er að Borgartúni 18, 105 Reykjavík.

Um starfsemi VIRK - Starfsendurhæfingarsjóðs gilda lög nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða. Þar er kveðið á um greiðsluskyldu atvinnurekenda í sjóðinn og nam hún 0,13% af heildarlaunum starfsmanna á árinu 2015. Þessa fjárhæð bar lífeyrissjóðum að innheimta og skila til VIRK. Einnig er þar kveðið á um greiðsluskyldu lífeyrissjóða og nemur hún sömu fjárhæð og lífeyrissjóðirnir fá innheimta af atvinnurekendum.

Í lok árs 2015 var sett bráðabirgðaákvæði í lög nr. 60/2012 um tímabundna lækkun gjalda úr 0,13% í 0,10% af stofni tryggingagjalds. Þetta ákvæði hefur verið framlengt á hverju ári síðan það var sett. Framlag ríkisins var 1.078 milljón króna á árinu 2023 og nemur 0,05% af gjaldstofni tryggingagjalds. Framlag ríkisins verður 1083,9 milljón króna á árinu 2024.

2. Grundvöllur reikningskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga að því undanskildu að hugbúnaður og rekstrarfjármunir eru gjaldfærðir við kaup. Ársreikningurinn er settur fram í íslenskum krónum. Gerð er grein fyrir helstu reikningskilaaðferðum sem í meginatriðum eru þær sömu og árið á undan að öðru leyti en því sem fram kemur hér á eftir. Ársreikningurinn er gerður miðað við áframhaldandi starfsemi.

Við gerð reikningskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mat þetta sé samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

Upplýsingar um reikningskilaaðferðir helstu liða er að finna í viðeigandi skýringum og í skýringu 16.

3. Rekstrartekjur

	2023	2022
<i>Iðgjöld</i>		
Iðgjöld atvinnurekenda	1.863.825.705	1.654.870.802
Móttframlag lífeyrissjóða	1.869.306.701	1.661.674.967
Innheimtupóknun	(47.658.537)	(41.406.707)
	<u>3.685.473.869</u>	<u>3.275.139.062</u>

Iðgjöld samanstanda af greiðsluskyldu atvinnurekenda og lífeyrissjóða í samræmi við lög nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða.

Iðgjöld eru færð til tekna í rekstrarreikning þegar greiðsla berst sjóðnum, en við áramót eru þau iðgjöld sem greidd hafa verið á fyrstu vikum eftir lok reikningskilatímabils færð til tekna.

Framlag ríkisins

Framlag ríkisins er fært til tekna á grundvelli greiðslu frá ríkissjóði í samræmi við ákvæði laga um tryggingagjald nr. 113/1990 og laga um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða nr. 60/2012.

	2023	2022
<i>Aðrar tekjur</i>		
Leigutekjur	30.567.788	32.020.451
	<u>30.567.788</u>	<u>32.020.451</u>

Fjórir leigjendur voru í húsnæði VIRK að Borgartúni 18 á tímabilinu janúar til ágúst 2023 og voru búnir að vera þeir sömu frá árinu 2021. Frá og með september 2023 fækkaði leigjendum um einn og yfirtók VIRK við það tækifæri húsnæðið sem losnaði til eigin notkunar. VIRK leigði einnig út 16 bílastæði til Arion banka á tímabilinu janúar til mars 2023 og svo aftur 5 bílastæði frá seinni hluta október til desember 2023.

Skýringar

4. Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður

	2023	2022
Laun og launatengd gjöld ársins sundurliðast þannig:		
Laun	837.301.794	628.337.782
Launatengd gjöld	183.678.046	137.622.520
Áunnið orlof, breyting	26.593.291	19.868.917
Annar starfsmannakostnaður	18.151.230	12.514.066
	<u>1.065.724.361</u>	<u>798.343.285</u>
Launagreiðslur til stjórnenda sjóðsins:		
Forstjóri	23.346.600	21.323.131
Stjórnarmenn fá ekki greitt fyrir stjórnarsetu.		
Laun, launatengd gjöld og annar starfsmannakostnaður kemur þannig fram í rekstrarreikningi:		
Laun og tengd gjöld vegna skrifstofu	231.909.449	215.736.763
Fært undir útgjöld meðal starfsendurhæfingar	833.814.912	582.606.522
	<u>1.065.724.361</u>	<u>798.343.285</u>
Meðalfjöldi starfsmanna umreiknaður í heilsársstörf:		
Skrifstofa	15,1	15,3
Starfsendurhæfing	55,1	42,2
	<u>70,2</u>	<u>57,4</u>

5. Útgjöld vegna starfsendurhæfingar

	2023	2022
Útgjöld vegna starfsendurhæfingar greinast þannig:		
Þjónusta og aðstöðugjald vegna ráðgjafa	547.743.928	681.853.647
Sérfræðiþjónusta og matsteymi	108.503.040	117.494.976
Úrræði	1.786.102.334	1.579.400.967
Laun og tengd gjöld vegna starfsendurhæfingar, sbr. skýringu 4	833.814.912	582.606.522
Þróun og rekstur á upplýsingakerfi	145.862.915	145.760.483
Styrkir vegna þróunar, rannsókna, virkni og framleiðslu kynningarefnis	72.774.000	52.610.500
Forvarnarverkefni	42.993.658	85.453.884
	<u>3.537.794.787</u>	<u>3.245.180.979</u>
Meðalfjöldi starfsmanna umreiknaður í heilsársstörf	55,1	42,2
Fjöldi stöðugilda ráðgjafa hjá stéttarfélögum í lok árs	27,1	36,3
Fjöldi einstaklinga sem nutu þjónustu á vegum VIRK í lok árs	2.493	2.330
Fjöldi nýrra einstaklinga í þjónustu á árinu	2.303	2.306

Á árinu 2023 átti sér stað sú breyting að níu ráðgjafar sem höfðu ráðningarsamning við stéttarfélög urðu starfsmenn VIRK. Til viðbótar við þetta var starfsmönnum VIRK (bæði ráðgjöfum, sérfræðingum og atvinnulífstenglum) fjölgað til að styttta bið eftir þjónustu. Þetta skýrir fjölgun stöðugilda um 12,9 á árinu 2023.

Sjö sérfræðingar (2022:7) voru í sérhæfðum mats- og rýniteymum í lok árs, sex læknar og einn sálfræðingur á Akureyri. Vinnuframlag þeirra er mjög mismunandi en um aðkeypta þjónustu sjálfstæðra verktaka er að ræða í þessum teymum.

Skýringar

6. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

	2023	2022
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig:		
Viðhald húsnæðis	5.071.803	2.635.820
Annar rekstrarkostnaður fasteigna	57.903.103	49.279.685
Innréttingar, áhöld og tæki	40.938.708	22.602.448
Ritföng og prentun	1.389.265	1.467.671
Sími, internetkostnaður og burðargjöld	3.322.550	3.057.854
Gjaldfærð áhöld og viðhald	726.286	1.578.328
Mötuneyti	10.774.799	5.710.358
Útgáfa og kynningarkostnaður	13.991.227	18.544.187
Menntun, ráðstefnur og námskeið	7.856.687	5.118.930
Bækur, tímarit og námsgögn	295.384	271.433
Ferðakostnaður innanlands	397.086	609.948
Funda-, ráðstefnu og viðskiptakostnaður	15.163.335	5.857.986
Rekstur tölvubúnaðar og hugbúnaður	34.466.135	31.523.487
Endurskoðun og reikningshaldsleg aðstoð	5.176.540	4.876.632
Lögfræði- og ráðgjafakostnaður	7.410.054	7.895.700
Aðkeypt þjónusta	46.944.688	40.779.566
Tryggingar	3.317.971	2.882.225
Annar kostnaður	1.567.472	1.590.109
	<u>256.713.093</u>	<u>206.529.533</u>

7. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)

	2023	2022
Fjármunatekjur greinast þannig:		
Innleystur hagnaður eignastýringar	3.088.265	(5.992.641)
Óinnleystur hagnaður eignastýringar	149.409.499	(165.418.683)
Arðstekjur eignastýringar	0	1.289.371
Vaxtatekjur eignastýringar	28.528.942	22.842.989
Umsýsluþóknun eignastýringar	(2.096.336)	(3.412.508)
Vaxtatekjur	45.988.451	13.234.561
Vaxtatekjur vegna innheimtu lífeyrissjóða	1.654.997	1.339.838
	<u>226.573.818</u>	<u>(136.117.073)</u>

Fjármagnsgjöld greinast þannig:

Seðilgjöld reikninga	(128.455)	(112.416)
Þjónustugjöld	(80.365)	(84.241)
Þjónustugjöld kreditkorta	(14.870)	(14.525)
Vaxtagjöld	(613)	(92)
	<u>(224.303)</u>	<u>(211.274)</u>
Fjármagnstekjuskattur	(31.313.767)	(39.450.110)
	<u>195.035.748</u>	<u>(175.778.457)</u>

Skýringar

7. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld), frh.

Tekjur af fjárfestingum

Fjárfestingar eru í eignastýringu hjá viðskiptabönkum sjóðsins samkvæmt samningi þar um. Tekjur vegna fjárfestinganna færir sjóðurinn með eftirfarandi hætti:

Óinnleystur hagnaður eða tap eignastýringar: Er færður í lok reikningsskilatímabils samkvæmt uppgjöri frá eignastýringu og er vegna gangvirðisbreytinga og annarra matsbreytinga á fjárfestingum sjóðsins.

Innleystur hagnaður eignastýringar: Er hagnaður eða tap vegna gangvirðisbreytinga og annarra matsbreytinga af fjárfestingum sjóðsins sem hefur verið innleystur á tímabilinu.

Arðstekjur eignastýringar: eru tekjufærðar þegar ákvörðun hluthafafundar um arðgreiðslu í viðkomandi félögum liggur fyrir.

Vaxtatekjur eignastýringar: eru tekjufærðar miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu skuldabréfaeignar og áfallnar vaxtatekjur vegna innlánsreikninga í eignastýringu.

Aðrar vaxtatekjur eru vaxtatekjur vegna bankainnistæðna, innheimtu lífeyrissjóða og annarra krafna.

Fjármagnsgjöld og fjármagnstekjuskattur

Fjármagnsgjöld eru færð til gjalda á því tímabili sem þau falla til. Fjármagnstekjuskattur er gjaldfærður á því ári sem hann er innheimtur.

Erlendir gjaldmiðlar og vísitölutenging

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í ISK á gengi viðskiptadags eins og það er skráð hjá Seðlabanka Íslands. Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á því gengi sem síðast var skráð á árinu hjá Seðlabanka Íslands. Verðtryggðar eignir og skuldir eru umreiknaðar miðað við vísitölur sem tóku gildi í ársbyrjun 2024. Gengismunur sem myndast við greiðslu skulda og innheimtu krafna er færður í rekstrarreikning sem og áfallinn gengismunur á eignir og skuldir í árslok.

8. Varanlegir rekstrarfjármunir

	Fasteignir og lóðir	Innréttingar og búnaður	Samtals
Árslok 2022			
Bókfært verð í ársbyrjun	1.330.817.384	25.253.393	1.356.070.777
Afskriftir	(30.423.299)	(3.567.467)	(33.990.766)
Bókfært verð í árslok	1.300.394.085	21.685.926	1.322.080.010
Bókfært verð í árslok 2022 greinist þannig			
Kostnaðarverð	1.352.146.644	27.746.967	1.379.893.611
Afskrifað samtals	(51.752.560)	(6.061.042)	(57.813.601)
Bókfært verð í árslok	1.300.394.084	21.685.925	1.322.080.010
Árslok 2023			
Bókfært verð í ársbyrjun	1.300.394.084	21.685.925	1.322.080.010
Viðbót ársins	33.030.097	21.455.374	54.485.471
Afskriftir	(30.983.625)	(4.017.907)	(35.001.532)
Bókfært verð í árslok	1.302.440.556	39.123.392	1.341.563.949
Bókfært verð í árslok 2023 greinist þannig			
Kostnaðarverð	1.385.176.741	49.202.341	1.434.379.082
Afskrifað samtals	(82.736.185)	(10.078.949)	(92.815.133)
Bókfært verð í árslok	1.302.440.556	39.123.392	1.341.563.949

Skýringar

8. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Á árinu 2020 var fjárfest í fasteign að Borgartúni 18 í Reykjavík fyrir samtals 1.160.000.000 krónur undir starfsemi VIRK. Breytingar voru gerðar á húsnæðinu svo það henti betur starfsemi VIRK. Heildarkostnaður við breytingarnar námu um kr. 220 milljónum. VIRK flutti starfsemi sína í nýtt húsnæði þann 19. apríl 2021. Á árinu 2024 var ráðist í framkvæmdir á lóðinni þar sem meðal annars voru settar upp rafhleðslusstöðvar. Auk þess voru gerðar breytingar á fasteiginni. Samtals voru eignfærðar viðbætur að fjárhæð 54,5 mkr á árinu 2023.

Fasteignin, innréttingar, áhöld og tæki eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði á áætluðum líftíma.

Áætlaður líftími fasteignar ..... 40 ár

Áætlaður líftími innréttinga, áhalda og tækja ..... 7 ár

Afskriftir eru reiknaðar samkvæmt beinlínuaðferð til að gjaldfæra mismun á kostnaðarverði og hrakvirði á áætluðum nýtingartíma eignarinnar.

Áætlaður nýtingartími og hrakvirði er endurmetið og aðlagð, ef þörf er á, í lok hvers reikningsárs.

Þegar bókfært verð eigna er hærra en endurheimtanlegt verð þeirra eru eignirnar færðar niður í endurheimtanlegt verð.

Hagnaður og tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði eigna á söludegi og er hluti af rekstrarhagnaði. Þegar eignir eru seldar sem endurmetnar hafa verið sérstaklega, eru fjárhæðir á sérstöku endurmati meðal eigin fjár sem tilheyra viðkomandi eignum millifærðar á óráðstafað eigið fé.

Kostnaður vegna viðhalds er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann verður til. Kostnaður við meiriháttar endurbætur á varanlegum rekstrarfjármunum er eignfærður þegar endurbæturnar hafa í för með sér að eignir verði hæfari til tekjuöflunar eða nýtingartími verður lengri. Endurbæturnar eru afskrifaðar á áætluðum nýtingartíma viðkomandi eigna.

Fasteignamat og váttryggingaverðmæti

Fasteign félagsins í árslok 2023 var eftirfarandi:	Fasteignamat, hús	Fasteignamat, lóð	Brunabótamat
Borgartún 18 (F2009486)	883.150.000	217.550.000	1.304.500.000
	<u>883.150.000</u>	<u>217.550.000</u>	<u>1.304.500.000</u>

Fasteignin að Borgartúni 18 er váttryggð fyrir kr. 1.310.476.233. Váttryggingaverðmæti lausafjár er kr. 225.634.932. Ábyrgðartrygging atvinnureksturs nemur kr. 1.050.000.000.

Skýringar

9. Fjárfestingar í verðbréfum

Fjárfestingar VIRK-Starfsendurhæfingarsjóðs ses. eru allar í eignastýringu hjá viðskiptabönkum sjóðsins, Íslandsbanka og Kvikubanka. Eignastýringin vinnur samkvæmt fjárfestingarstefnu sem stjórn sjóðsins hefur samþykkt og tekur mið af markmiðum og aðstæðum sjóðsins.

Í efnahagsreikningi flokkast fjárfestingarnar í þrennt: Eignahluti í félögum og sjóðum, skuldabréf og skuldabréfasjóði og innlánsreikninga.

	2023	2022
Eignarhlutir í félögum og sjóðum sundurliðast þannig:		
Eignarhlutir í hlutdeildarskírteinum hlutabréfasjóða	645.113.821	485.937.213
Eignarhlutir í hlutdeildarskírteinum erlendra hlutabréfasjóða	249.382.101	221.146.674
	<u>894.495.922</u>	<u>707.083.887</u>
Skuldabréf og skuldabréfasjóðir sundurliðast þannig:		
Ríkisskuldabréf	149.849.700	436.755.823
Skuldabréf sveitarfélaga	70.036.367	178.004.063
Skuldabréf lánastofnana	74.126.869	59.776.956
Skuldabréfasjóðir	3.291.768.725	2.459.959.947
Skuldabréf fyrirtækja	33.918.994	37.095.432
	<u>3.619.700.654</u>	<u>3.171.592.220</u>
Innlánsreikningar í eignastýringu:	459.057.715	38.026.474
Innlánsreikningar eru bankareikningar og lausafjárjóðir í eignastýringu.		
Fjárfestingar samtals	4.973.254.291	3.916.702.581
Ávöxtun fjárfestinga í eignastýringu:		
Ávöxtun fyrir fjármagnstekjuskatt	178.930.371	(150.691.472)
Nafnávöxtun, Íslandsbanki	3,4%	-5,2%
Nafnávöxtun, Kvika	5,6%	0,4%

Í lok ársins voru kr. 2.493.999.951 í eignastýringu hjá Íslandsbanka og kr. 2.479.254.340 hjá Kvikubanka.

Félög og sjóðir, matsreglur

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru færðir á gangvirði. Verðbréf með breytilegum tekjum sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði eru eignfærð á markaðsverði í lok árs, en það telst vera verðið á síðasta skráningardegi ársins.

Eignarhlutir í hlutabréfa- og skuldabréfasjóðum sem ekki eru skráð á skipulegum verðbréfamarkaði er færð upp miðað við gengi sem er útgefið af sjóðunum. Það gengi á að endurspeglar gangvirði undirliggjandi hluta- og skuldabréfa í sjóðunum að frádregnum kostnaði.

Skuldabréf, matsreglur

Skuldabréf eru metin á gangvirði. Skuldabréf sem eru skráð á skipulegum verðbréfamarkaði eru eignfærð á markaðsverði í lok árs, en það telst vera verðið á síðasta skráningardegi ársins.

Áhættustýring

Áhættustýring er í höndum stjórnar sjóðsins sem markar fjárfestingastefnu. Helsti fjárhagslegur áhættuþáttur sjóðsins telst vera markaðsáhætta tengd fjárfestingu í verðbréfum. Sjá nánar umfjöllun um fjárhagslega áhættustjórnun í skýringu nr. 17.

Skýringar

10. Óinnheimt iðgjöld og aðrar kröfur

	2023	2022
Óinnheimt iðgjöld og aðrar kröfur sundurliðast þannig:		
Útistandandi iðgjöld atvinnurekenda	187.374.789	173.132.070
Útistandandi mótférlag lífeyrissjóða	231.417.634	213.793.172
Viðskiptakröfur	2.256.961	1.011.405
Fjármagnstekjuskattur, afdreginn	5.459	1.411
	<u>421.054.843</u>	<u>387.938.058</u>

Óinnheimt iðgjöld og mótférlög eru færð á nafnverði.

11. Handbært fé

Handbært fé

Handbært fé samkvæmt efnahagsreikningi og sjóðstreymi samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

12. Eigið fé

Stofnfé

Stofnfé sjóðsins samkvæmt skipulagsskrá nemur kr. 1.500.000. Óskerðanlegt stofnfé samkvæmt skipulagsskrá nemur kr. 1.000.000.

Stofnaðilar sjóðsins eru: Alþýðusamband Íslands (ASÍ), Samtök atvinnulífsins (SA), Bandalag starfsmanna ríkis og bæja (BSRB), Bandalag háskólamanna (BHM), Kennarasamband Íslands, fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs, Launanevnd sveitarfélaganna og Reykjavíkurborg.

Sjóður til forvarnarverkefna

Sjóður til forvarnarverkefna var stofnaður 2017. Sjóðurinn var að fullu leystur upp á árinu 2022 þar sem ekki er lengur um að ræða sérstakt forvarnarverkefni heldur eru forvarni hluti af almennum rekstri VIRK og kostnaður gjaldfærður eftir því sem hann fellur til.

Annað eigið fé

Sjóðurinn færir á annað eigið fé fjárhæð sem endurspeglar bókfært verð fasteignar og innréttinga og búnaðar. Breytingar á árinu skýrast af eignfærðum kostnaði og afskriftum ársins.

Varasjóður

Ráðstöfun fjármuna VIRK takmarkast við verkefni sjóðsins eins og þau eru skilgreind í skipulagsskrá og snúa að starfsendurhæfingu. VIRK er ekki með ríkisábyrgð og því þarf að vera til staðar varasjóður til að sjóðurinn geti staðið við þá samninga og þær skuldbindingar sem VIRK hefur samkvæmt lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða. Ráðgjafafyrirtækið Talmakönnun hf. hefur metið þörf á stærð varasjóðs miðað við starfsemi og niðurstaðan er sú að nauðsynlegur lágmarkssjóður sé 3.297 millj.kr. Þetta er sjóður sem samkvæmt tölfraðilegum aðferðum er með 50% öryggi (þ.e. helmingslíkur eru á að kostnaðurinn verði meiri). Sé hins vegar miðað við 97,5% öryggi eins og oft er gert hjá tryggingafélögum fæst að sjóðurinn þurfi að vera 5.337 millj.kr. Raunverulegur varasjóður er 5.111 millj.kr. í lok árs 2023 sem svarar til 96,2% öryggis (2022: 90,0%). Það er mat stjórnar VIRK að varasjóður VIRK tryggji í dag það öryggi sem þarf að vera til staðar í rekstri VIRK og ekki sé þörf á frekari söfnun í varasjóð.

Skýringar

12. Eigið fé, frh.

Yfirlit um breytingar á eiginfjárreikningum

	Stofnfé	Sjóður til forvarnarverk.	Annað eigið fé	Varasjóður	Eigið fé samtals
Hreyfingar 2022:					
Staða í ársbyrjun	1.500.000	6.585.608	1.356.070.777	3.929.688.662	5.293.845.047
Fært af sjóð til forvarnarverkefna ...		(6.585.608)		6.585.608	0
Annað eigið fé			(33.990.767)	33.990.767	0
Afkoma ársins				233.056.530	233.056.530
Staða í árslok	1.500.000	0	1.322.080.010	4.203.321.567	5.526.901.577
Hreyfingar 2023:					
Staða í ársbyrjun	1.500.000	0	1.322.080.010	4.203.321.567	5.526.901.577
Annað eigið fé			19.483.939	(19.483.939)	0
Afkoma ársins				927.636.158	927.636.158
Staða í árslok	1.500.000	0	1.341.563.949	5.111.473.786	6.454.537.735

13. Ýmsar skammtímaskuldir

	2023	2022
Ýmsar skammtímaskuldir sundurliðast þannig:		
Lánadrottmar	249.020.236	242.833.898
Ógreiddir styrkir	20.614.901	21.764.901
Ógreidd laun og launatengd gjöld	42.986.032	35.318.194
Áunnið orlof	117.209.734	90.616.443
	429.830.903	390.533.436

Ýmsar skammtímaskuldir eru færðar á nafnverði.

14. Viðskipti við tengda aðila

Tengdir aðilar sjóðsins eru stofnaðilar, stjórn sjóðsins, forstjóri og nánir fjölskyldumeðlimir fyrrgreindra aðila. Upplýsingar varðandi tengda aðila eru eftirfarandi:

	Keypt þjónusta, leiga og vörur	Seld þjónusta
Guðrúnartún 1 húsfélag, í eigu stofnaðila	1.311.300	0
	1.311.300	0

15. Aðrar upplýsingar

Skuldbindingar

Samkvæmt 15. gr. laga um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða nr. 60/2012 skulu framlög til starfsendurhæfingarsjóðs standa undir þeirri þjónustu sem sjóðnum er skylt að veita. Sjóðurinn skal ábyrgjast skuldbindingar sínar með framlögum og skal miðað við að sjóðurinn geti staðið við þær.

Benedikt Jóhannesson tryggingastærðfræðingur, fyrir hönd Talnakönnunar hf. hefur að ósk sjóðsins metið nauðsynlegt umfang varasjóðs vegna starfseminnar. Að hans mati er niðurstaða útreikninga sú að miðað við þá skjólstæðinga sem ekki hafa lokið meðferð í lok árs 2023 sé nauðsynlegur lágmarkssjóður 3.297 millj.kr. Miðast sú þörf við tölfræðilegar aðferðir með 50% öryggi (þ.e. helmingslíkur eru á að kostnaður verði meiri). Stærð varasjóðsins þann 31. desember 2023 að fjárhæð 5.111 millj.kr tryggir 96,2% öryggi.

Skýringar

15. Aðrar upplýsingar, frh.

Þóknun endurskoðenda

Þóknun til endurskoðenda greinist þannig:	2023	2022
Endurskoðun ársreiknings	3.422.403	3.086.768
Önnur þjónusta	749.371	675.880
	<u>4.171.774</u>	<u>3.762.648</u>

16. Aðrar helstu reikningsskilaaðferðir

16.1 Gjaldfærsla kostnaðar

Kostnaður er færður til gjalda á því tímabili sem til hans er stofnað og kröfuréttur seljanda hefur myndast.

16.2 Skattamál

Í skipulagsskrá sjóðsins eru ákvæði þess efnis að jákvæð afkoma af starfsemi hans verði aðeins ráðstafað til að efla starfsemiina í samræmi við hlutverk hans og með vísan til þeirra ákvæða hefur sjóðurinn fengið undanþágu frá skattlagningu. Sjóðurinn er því ekki tekjuskattskyldur lögaðili og greiðir því ekki tekjuskatt af rekstri sínum þó um jákvæða afkomu sé að ræða.

16.3 Skuldbindingar

Sjóðurinn færir skuldbindingu þegar sjóðurinn hefur lagalega eða samningslega skyldu til að greiða skuldbindingu vegna liðinna atburða, líkur eru taldar á að til greiðslu þeirra komi og hægt er að mæla þær með ábyggilegum hætti.

17. Fjárhagsleg áhættustjórnun

Starfsemi sjóðsins hefur í för með sér margvíslega áhættu. Samkvæmt 15. gr. laga nr. 60/2012 skulu framlög til starfsendurhæfingarsjóðs standa undir þeirri þjónustu sem sjóðnum er skylt að veita lögum samkvæmt. Sjóðurinn skal ábyrgjast skuldbindingar sínar með framlögum og skal miðað við að sjóðurinn geti staðið við þær. Engin ríkisábyrgð er á starfsemi VIRK og því er mikilvægt að það sé til staðar varasjóður til að mæta bæði sveiflum í rekstri og óvæntum áföllum í rekstri og þjónustu. Starfsemi VIRK er víðtæk og á hverjum tíma eru til staðar skuldbindingar gagnvart bæði einstaklingum og þjónustuaðilum sem geta náð nokkur ár fram í tímann. Vísað er til umfjöllunar um útreikninga á nauðsynlegum varasjóði VIRK í skýringu 12 hér að framan.

Aðrir áhættuþættir tengjast varðveislu og ávöxtun varasjóðs VIRK s.s. vegna vaxtabreytinga og áhrifa breytinga á gengi hlutabréfa og gengi erlendra gjaldmiðla. Helsti fjárhagslegi áhættuþáttur sjóðsins í varðveislu varasjóðs telst vera markaðsáhætta tengd fjárfestingu í verðbréfum. Áhættustýring er í höndum stjórnar sjóðsins sem markar fjárfestingastefnu.

Skýringar

17. Fjárhagsleg áhættustjórnun, frh.

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á sveiflum í gangvirði eða framtíðargreiðsluflæði fjármálagerna vegna breytinga á markaðsverðum. Í fjárfestingastefnu sjóðsins setur stjórn skýr mörk um eignasamsetningu. Þar með hefur sjóðurinn tryggt fjölbreytni og varkárni í fjárfestingasafninu og markað áhættuvilja sjóðsins. Þær markaðsáhættur sem skoðaðar eru sérstaklega eru: vaxtaáhætta, hlutabréfaáhætta og gjaldeyrisáhætta. Markmiðið með stýringu markaðsáhattu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður.

VIRK hefur falið Íslandsbanka og Kviku á stýra eignasafni sjóðsins. Eignastýring bankanna þarf að fylgja fjárfestingastefnu sem samþykkt hefur verið af stjórn VIRK. Fjárfestingastefnan var eftirfarandi á árinu 2023:

	Lágmark	Hámark	Stefna
Innlán - peningamarkaðsinnlán	0%	70%	0%
Ríkisskuldabréf og víxlar/skuldabréfasjóðir	30%	100%	45%
Sértryggð skuldabréf/skuldabréfasjóðir	0%	35%	25%
Sveitafélagabréf/skuldabréfasjóðir	0%	15%	5%
Önnur skuldabréf/skuldabréfasjóðir	0%	15%	5%
Hlutabréf/hlutabréfasjóðir	0%	30%	20%
- Innlend			10%
- Erlend			10%

Í árslok 2023 var staða eignastýringar hlutfallslega eftirfarandi:

	Íslandsbanki	Kvika
Innlán - peningamarkaðsinnlán	13,3%	5,1%
Ríkisskuldabréf og víxlar/skuldabréfasjóðir	35,4%	40,4%
Sértryggð skuldabréf/skuldabréfasjóðir	31,2%	24,8%
Sveitafélagabréf/skuldabréfasjóðir	0,8%	2,0%
Önnur skuldabréf/skuldabréfasjóðir	3,4%	7,6%
Hlutabréf/hlutabréfasjóðir	15,9%	20,1%
- Innlend	72,3%	72,0%
- Erlend	27,7%	28,0%
	<hr/> 100,0%	<hr/> 100,0%

Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er hættan á sveiflum í gangvirði eða framtíðargreiðsluflæði fjármálagerna vegna breytinga á markaðsvöxtum.

Breyting á ávöxtunarkröfu og vaxtakjör eru þættir sem hafa mikil áhrif á ávöxtun innlendra skuldabréfa. Lækkun stýrivaxta Seðlabanka Íslands hefur áhrif til lækkunar á ávöxtunarkröfu flestra skuldabréfa sem skilar sér í herra gengi og þar með ávöxtun. Hækkun stýrivaxta hefur hins vegar öfug áhrif á gengi skuldabréfa.

Næmnigreining skuldabréfa

Áhrif af 5% hækkun/lækkun í virði skuldabréfa þýðir breytingu á eignasafninu um 181 milljónir króna.

Skýringar

17. Fjárhagsleg áhættustjórnun, frh.

Hlutabréfaáhætta

Hlutabréfaáhætta er hættan á sveiflum í gangvirði eða framtíðargreiðsluflæði skráðra og óskráðra hlutabréfa félagsins.

Næmnigreining fyrir hlutabréfaáættu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsverði, hvort sem verðbreytingarnar eru vegna einstakra fjárfestinga, útgefenda verðbréfa eða allra þátta sem hafa áhrif á fjármálagerninga.

Næmnigreining hlutabréfa

Áhrif af 5% hækkun / lækkun í virði hlutabréfa þýðir breyting á eignasafninu um 44,7 milljónir króna.

Gjaldeyrissáhætta

Gjaldeyrissáhætta er hættan á sveiflum í gangvirði eða framtíðargreiðsluflæði fjármálagerninga vegna breytinga á gengi gjaldmiðla.

Sjóðurinn fjárfestir í erlendum gjaldmiðlum auk þess sem félagið er með fjárfestingar í erlendum verðbréfum þar sem sveiflur í gengi íslensku krónunnar hafa áhrif á virði fjármálagerninganna.

Næmnigreining gjaldeyris

Áhrif af 5% hækkun / lækkun gengis íslensku krónunar þýðir breyting á eignasafninu um 11,6 milljónir króna.

Undirritunarsíða

formaður
Lilja Kristbjörg Sæmundsdóttir

varaformaður
Heiðrún Björk Gísladóttir

Georg Páll Skúlason

Guðmundur Heiðar Guðmundsson

Halldóra Friðjónsdóttir

Hjördís Þóra Sigurþórsdóttir

Kolbrún K Halldórsdóttir

Margrét Sigurðardóttir

Marta Ólöf Jónsdóttir

Páll Ásgeir Guðmundsson

Undirritunarsíða

Ragnar Þór Ingólfsson

Sólveig Bachmann Gunnarsdóttir

Unnur Sverrisdóttir

Þórey Sigríður Þórðardóttir

Vigdís Jónsdóttir

Bryndís Björk Guðjónsdóttir